

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αρ. Πρωτ. 5740/23.11.2017

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**ΑΠΟΦΑΣΗ
86/2017**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 24.1.2017 και ώρα 10:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ξενοφώντα Μορώνη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Δήμητρα Παπαδοπούλου, Νικόλαο Κιάο, Βασίλειο Καραποστόλη και Γεώργιο Σαρειδάκη. Απόντα τα μέλη Ευαγγελία Μήτρου, Καλλιόπη Διαμαντάκου και Γεώργιος Πλειός, τα οποία είχαν κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αικατερίνη Κοντοπούλου, υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον τηλεοπτικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο ΣΚΑΙ, ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, αναφορικά (α) με την κατηγορία για ανισομερή προβολή απόψεων κατά την παραμονή του δημοψηφίσματος της 5^{ης}-7-2015, (β) με την κατηγορία για προβολή προγραμμάτων προδημοψηφισματικού περιεχομένου κατά την παραμονή του δημοψηφίσματος και (γ) με την κατηγορία για πρόκληση ανησυχίας και πανικού στο κοινό στον ίδιο χρόνο.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 480/16.7.2015, ο οποίος χρεώθηκε στη διοικητική υπάλληλο Αικατερίνη Κοντοπούλου και στην ειδική επιστήμονα Πάρη Καρατζόγλου. Η Διοικητική Υπάλληλος υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 1104/19.8.2015 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Στην συνέχεια, η Ειδική Επιστήμονας υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 1325/14.10.2015 νομική της εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, για λογαριασμό της λειτουργούσης τον σταθμό ως άνω εταιρείας παρέστησαν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι της Κωνσταντίνος Φιλιππόπουλος και Ευστάθιος Γεωργόπουλος, δικηγόροι Αθηνών. Ερωτηθέντες από τον Πρόεδρο, οι πληρεξούσιοι δικηγόροι απάντησαν ότι γνωρίζουν το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβαν δε τον λόγο και ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους. Ζήτησαν στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να τους παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 31.1.2017 και ώρας 14.00 και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Την 31.1.2017 ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 554/31.1.2017 υπόμνημα.

Την 3^η.4.2017 και ώρα 10.00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Παρέστησαν τα αυτά ως άνω μέλη της και η Ευαγγελία Μήτρου, έχουσα ενημερωθεί επί της υποθέσεως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, υπάλληλος του ΕΣΡ. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και άκουσε την Δήμητρα Παπαδοπούλου εκ των μελών της, που είχε ορισθεί, από τον Πρόεδρο, εισηγήτρια:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I. Νομικό Μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων. Ο άμεσος έλεγχος του κράτους έχει ως σκοπό, μεταξύ των άλλων, την αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση των πληροφοριών και των ειδήσεων.

2. Οι άδειες ίδρυσης και λειτουργίας των ιδιωτικών τηλεοπτικών σταθμών χορηγούνται για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. Στο πλαίσιο αυτό, οι τηλεοπτικοί σταθμοί οφείλουν να μεριμνούν μεταξύ άλλων για την αντικειμενική ενημέρωση του κοινού. Ειδικότερα, το εδάφιο β της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του Ν. 2328/1995 ορίζει τα εξής: *«Οι άδειες χορηγούνται για την εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος και η χρήση τους συνιστά δημόσια λειτουργία. Οι σταθμοί στους οποίους χορηγούνται οι άδειες υποχρεούνται να μεριμνούν για την ποιότητα του*

προγράμματος, την αντικειμενική ενημέρωση, τη διασφάλιση της πολυφωνίας, καθώς και την προαγωγή του πολιτισμού με τη μετάδοση εκπομπών λόγου και τέχνης».

3. Οι τηλεοπτικοί σταθμοί οφείλουν εξάλλου να διασφαλίζουν την πολιτική πολυφωνία στη συνολική διάρθρωση του προγράμματος και ιδίως των ειδησεογραφικών τους εκπομπών και των εκπομπών πολιτικού διαλόγου. Ειδικότερα, η παράγραφος 22 του άρθρου 3 του Ν. 2328/1995 ορίζει τα εξής: *«Οι τηλεοπτικοί σταθμοί, στη συνολική διάρθρωση του προγράμματος και ιδίως των ειδησεογραφικών τους εκπομπών και των εκπομπών πολιτικού διαλόγου, έχουν την υποχρέωση να διασφαλίζουν την πολιτική πολυφωνία και την παρουσίαση των απόψεων των πολιτικών κομμάτων, που εκπροσωπούνται στη Βουλή και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, για κάθε ζήτημα που καθίσταται αντικείμενο πολιτικής αντιδικίας».*

4. Κατά το άρθρο δε 5 παρ. 1 του Π.Δ. 77/2003: *«Τα γεγονότα πρέπει να παρουσιάζονται με προσοχή και αίσθημα ευθύνης, ώστε να μη δημιουργούν υπέρμετρη ελπίδα, σύγχυση ή πανικό στο κοινό».*

5. Εξάλλου, η παρουσίαση των πολιτικών θεμάτων κατά τις προεκλογικές περιόδους πρέπει να γίνεται με τρόπο που να διασφαλίζονται οι αρχές της ισοτιμίας και της πολυφωνίας καθώς επίσης και ο σεβασμός των δημοκρατικών διαδικασιών. Ειδικότερα, η παράγραφος 1 του άρθρου 16 του ΠΔ 77/2003 ορίζει τα εξής: *«Η παρουσίαση πολιτικών θεμάτων κατά τις προεκλογικές περιόδους πρέπει να γίνεται με σαφήνεια και μετριοπάθεια, ώστε να μην εξάπτονται τα πολιτικά πάθη και σε κάθε περίπτωση να διασφαλίζονται οι αρχές της ισοτιμίας και πολυφωνίας και ο σεβασμός των δημοκρατικών διαδικασιών».* Επίσης, η παράγραφος 2 του άρθρου 16 του ΠΔ 77/2003 ορίζει τα εξής: *«Ιδιαίτερη προσπάθεια πρέπει να καταβάλλεται για την τήρηση των διατάξεων του νόμου κατά τις ίδιες περιόδους, ώστε κατά την κάλυψή τους να διασφαλίζονται οι αρχές της ισοτιμίας και πολυφωνίας και ο σεβασμός των δημοκρατικών διαδικασιών».* Για την ταυτότητα του νομικού λόγου, οι επιταγές των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 16 ισχύουν προφανώς και κατά τις προδημοψηφισματικές περιόδους. Κατά τις νομοθετικές άλλωστε επιταγές, οι τηλεοπτικοί σταθμοί αναλαμβάνουν την αντικειμενική παρουσίαση του προεκλογικού αγώνα και την κάλυψη των απόψεων που διατυπώνονται κατά την περίοδο διεξαγωγής δημοψηφισμάτων. Ειδικότερα, η παράγραφος 6 του άρθρου 3 του Ν. 4173/2013 ορίζει τα εξής: *«Η Ε.Ρ.Τ. Α.Ε. αναλαμβάνει την αντικειμενική παρουσίαση του προεκλογικού αγώνα των κομμάτων, καθώς και των υποψήφιων συνδυασμών ή*

προσώπων, κατά τις βουλευτικές, ευρωπαϊκές και αυτοδιοικητικές εκλογές και των προγραμματικών θέσεων όλων των κομμάτων, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις. Καλύπτει, επίσης, και τις απόψεις που διατυπώνονται κατά την περίοδο διεξαγωγής δημοψηφισμάτων». Η τελευταία αυτή διάταξη ισχύει και για τους ιδιωτικούς τηλεοπτικούς σταθμούς (βλ. άρθρο 3 παρ. 1 του Ν. 2328/1995).

6. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 48 του ΠΔ 26/2012: «Κατά την ημέρα διενέργειας των βουλευτικών εκλογών, των ευρωεκλογών ή των δημοψηφισμάτων, καθώς και την παραμονή αυτής απαγορεύονται οι συγκεντρώσεις και οποιαδήποτε άλλη προεκλογική δραστηριότητα, όπως πραγματοποίηση ομιλιών, ανάρτηση και διανομή αφισών και εντύπων, μετάδοση εκπομπών και μηνυμάτων προεκλογικού περιεχομένου».

7. Τέλος, κατά τα στοιχεία β και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το Ε.Σ.Ρ ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες κυρώσεις.

II. Πραγματικό Μέρος / Υπαγωγή

Από τα έγγραφα του φακέλου, στα οποία περιλαμβάνονται και οι ευρισκόμενοι στο αρχείο του ΕΣΡ ψηφιακοί δίσκοι με την επίμαχη ροή προγράμματος, και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης (προβληθέντες προφορικός και εγγράφως), προκύπτουν τα εξής: Την 4^η Ιουλίου 2015, ήτοι την παραμονή του Δημοψηφίσματος, στον ελεγχόμενο τηλεοπτικό σταθμό προβλήθηκαν, υπό μορφή ειδήσεων και δημοσιογραφικών σχολίων, ζητήματα σχετικά με το υπό διεξαγωγή δημοψήφισμα και ειδικότερα σχετικά με την καταφατική και την αρνητική εκδοχή της οικείας επιλογής. Ενδεικτική είναι η επανειλημμένη προβολή του κατωτέρου αποσπάσματος (όπως αυτό διαλαμβάνεται στην ως άνω εισήγηση): «6:47-6:53 (ένδειξη αρχείου 8, 0:54:40-0:59:59) Ανάγνωση και προβολή στην κάμερα των πρωτοσέλιδων πολιτικών και οικονομικών εφημερίδων. Ενδεικτικά οι τίτλοι είναι: ΝΑΙ για Ευρώπη, δημοκρατία και ασφάλεια, Τελευταία ελπίδα το ΟΧΙ, ΝΑΙ στο ευρώ ΝΑΙ στην Ελλάδα, ΝΑΙ-Το ΟΧΙ σημαίνει: “Άμεσο κούρεμα καταθέσεων”... Η Οικονομία ψηφίζει ΝΑΙ... ΟΧΙ στην φτώχεια και στον διχασμό... 5 χρόνια σου ρουφάει το αίμα. Τώρα πες του ΟΧΙ... Διευρύνεται το μέτωπο του ΝΑΙ, ΟΧΙ στο σχέδιο ανατροπής του Τσίπρα, Δυνατό ΝΑΙ στο ευρώ... ».

Υπό τα δεδομένα αυτά, η ελεγχόμενη εταιρεία - δια των προσώπων που λειτουργούσαν για λογαριασμό της - παραβίασε (εκ προθέσεως) την ως άνω διάταξη του άρθρου 48 του ΠΔ 26/2012 και, επομένως, αυτό πρέπει να γίνει δεκτό από το Συμβούλιο. Κατά τη γνώμη, όμως, ενός μέλους του Συμβουλίου (της Ε. Μήτρου) το περιεχόμενο των επίμαχων τηλεοπτικών εκπομπών δεν εμπίπτει στην έννοια της ανεπίτρεπτης δραστηριότητας προδημοψηφισματικού χαρακτήρος και γι' αυτό έπρεπε η εγκαλουμένη να απαλλαγεί της σχετικής κατηγορίας.

Εξάλλου, κατά την κρίση της Ολομελείας δεν στοιχειοθετούνται οι περαιτέρω κατηγορίες που αποδόθηκαν στην εγκαλουμένη, ήτοι περί ανισομερούς και μη αντικειμενικής προβολής απόψεων προδημοψηφισματικού χαρακτήρος κατά τις αυτές ως άνω τηλεοπτικές εκπομπές, και περί προβολής κατ' αυτές των θεμάτων κατά τρόπον που θα μπορούσε να προκαλέσει σύγχυση και πανικό στο κοινό. Κατά συνέπεια, πρέπει η εγκαλουμένη να απαλλαγεί των σχετικών κατηγοριών. Κατά την γνώμη όμως ενός μέλους του Συμβουλίου (του Ν. Κιάου) οι επίμαχες εκπομπές έπρεπε να γίνει δεκτό ότι μπορούσαν να προκαλέσουν σύγχυση και πανικό στο κοινό.

Περαιτέρω, με βάση τη βαρύτητα της παραβάσεως και το κοινώς γνωστό μερίδιο τηλεθεάσεως του συγκεκριμένου τηλεοπτικού σταθμού, κρίνεται, κατά πλειοψηφία, ότι το επιβλητέο πρόστιμο είναι εκείνο των 15.000 ευρώ.

Μειοψήφησαν: 1) Ο αντιπρόεδρος Ξ. Μορώνης, κατά τον οποίο έπρεπε να επιβληθεί πρόστιμο 50.000 ευρώ. 2) Ο Ν. Κιάος, κατά τον οποίο έπρεπε να επιβληθεί πρόστιμο 30.000 ευρώ. 3) Τα μέλη Ε. Μήτρου και Γ. Σαρειδάκης, κατά τους οποίους προσήκουσα διοικητική κύρωση είναι εκείνη της «συστάσεως».

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟ ΕΣΡ

Απαλλάσσει την εγκαλουμένη των κατηγοριών της προβολής προδημοψηφισματικών τηλεοπτικών εκπομπών με ανισομερή και μη αντικειμενικό τρόπο κατά την 4^η και 5^η Ιουλίου 2015.

Δέχεται ότι ο σταθμός της εγκαλυμένης τέλεσε - εκ προθέσεως - την παραβίαση της προβολής προδημοψηφισματικών εκπομπών την 4^η Ιουλίου 2015, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Επιβάλλει στην εταιρεία με την επωνυμία ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού ΣΚΑΙ, τη διοικητική κύρωση του προστίμου των 15.000 ευρώ.

Κατά το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 2328/1995, όπως έχει μετά την δια του άρθρου 23 παρ. 5 εδ. β' του Ν. 3166/2003 αντικατάστασή του, η παρούσα απόφαση κατά την προαναφερόμενη κύρωση, είναι εκτελεστή κατά:

1. Της εταιρείας ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, που εδρεύει στο Φάληρο, στην οδό Εθνάρχου Μακαρίου και Φαληρέως 2, με ΑΦΜ 998921252, Δ.Ο.Υ. ΦΑΕ Πειραιά.
2. Του Ιωάννη Αλαφούζου του Αριστείδη, κατοίκου Φαλήρου, στην οδό Εθνάρχου Μακαρίου και Φαληρέως 2, με ΑΦΜ 022253837, Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.
3. Του Ιωάννη Σπανολιού του Κωνσταντίνου, με ΑΦΜ 007698074, Δ.Ο.Υ. Γλυφάδας, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.
4. Του Κωνσταντίνου Κιμπουρόπουλου του Γεωργίου, με ΑΦΜ 023030479, Δ.Ο.Υ. Π. Φαλήρου, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 3^η Απριλίου 2017 και δημοσιεύτηκε την 21^η Δεκεμβρίου 2017.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ